

addere, ut eò magis quod honestum judicamus sequi, quod verò turpe judicamus fugere debeamus. Hæc est illa lex, de qua Lactantius ex Cicerone de Verocultu cap. VI. dicit; quod sit vera ratio natura congruens, diffusa in omnes, constans, sempiterna, quæ vocet ad officium jubendo vetandoque. Hanc enim legem non opinio genuit, sed innata vis inseruit, ait Cic. Lib. II. Rhetor. Quod collimans Philosophus, Jus naturale à posteriori definiens illud dicit esse, quod ubique eandem vim obtinet, non quod ita videtur, vel non videtur. V. Ethicor cap. VII.

II. Hujus juris exactam definitionem reliquit nobis Vir incomparabilis Hugo Grotius, Operis de Jure Belli ac Pacis lib. I. cap. I. §. X. Jus naturale, inquit ille, est dictatum rectæ rationis, indicans alicui, ex ejus convenientia aut disconvenientia cum ipsa natura rationali, inesse moralem turpitudinem aut necessitatem moralem, ac consequenter ab authore natura Deo talem actum aut vetari aut præcipi. Dicit autem, jus naturale esse dictatum rectæ rationis, non, ipsam rectam rationem; Jus naturale enim est illa norma ad quam omnes humanæ actiones debent exigi; Recta verò ratio, quæ actiones ad hoc jus conformat, tantum de convenientia & disconvenientia earum cum lege format judicium. Hoc intellectus practici judicium, quando id, quod rationali naturæ congruum deprehendit, peragendum, quod verò eidem minus conveniens esse cognoscit, omittendum statuit, legis naturæ præceptum sequi dicitur; Et homo qui huic judicio obtemperat, actionesque suas ad id, quod recta ducit ratio dirigit, naturæ rationali & ipsi naturæ legi conformiter vivere judicatur. Indicat nempe hæc lex, quæ actiones humanam naturam deceant, quæque eandem turpitudine quadam inficiant: supponit enim in objecto honestatem ab unâ, turpitudinem ab alterâ parte. *vid. G. Grotius l. c.* Hominis autem naturæ id exposcit, ut id, quod turpe rationalique naturæ indecorum est, fugiat: quod verò honestum ac decorum, omni nisu amplecti allaboret. Quare quod turpe ac indecorum est, ut naturæ nostræ inconveniens & ab ipsomet Deo vetitum fugere, quod verò honestum ac decorum, ut naturæ nostræ rationali congruum & ab ipsomet Deo præceptum sectari jure quodam adstrin-